
ВСТУП ДО СОТ – ВАЖЛИВИЙ ЕТАП ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ

Україна ще з часів набуття незалежності послідовно здійснює кроки в напрямі євроінтеграції та налагодження взаємовигідних стосунків з ЄС. Про це свідчить наявна нормативно-правова база забезпечення руху до Європейської Спільноти [1]. Курс країни в СОТ і до ЄС має стратегічне значення як для України, так і для Європи. Особливо це проявилось після розширення ЄС в 2004 р.

В першу чергу – це очікування позитивного впливу ЄС на розвиток прикордонних регіонів України, надходження до них іноземних та вітчизняних інвестицій, розбудова транспортної інфраструктури. Поряд з цим, безпосереднє сусідство України з Угорщиною, Словаччиною, Польщею, які є членами ЄС, - сприятиме активному запровадженню у нас європейських норм і стандартів у всіх сферах життєдіяльності суспільства.

Прикладом взаємовигідної співпраці прикордонних регіонів країн-членів ЄС з Україною є участь в спільних Програмах прикордонного співробітництва ТАСІС (2004-2006 р.). Так, Програма *“Україна - Польща - Білорусь”* має спільне фінансування з боку ТАСІС в розмірі 8 млн євро. З боку України в програмі беруть участь Волинська, Закарпатська та Львівська області; Програма *“Україна - Угорщина - Словаччина”* має бюджет фінансування 4 млн євро. З боку України в програмі бере участь Закарпатська область; Програма *“Україна - Румунія”* фінансується названим фондом в розмірі 6,5 млн євро [2].

Нові імпульси в напрямі до СОТ з'явилися після демократичної Помаранчевої революції, коли головним зовнішньополітичним пріоритетом стала євроінтеграція України. Цікавими є відповіді представників державної еліти на запитання (поставлене ще в 2003 р.): що означає для вас *“європейський вибір України?”*. Відповіді були наступні [3]:

Віктор Ющенко: „На моє переконання те, що сьогодні демонструє Європа... – це правильний шлях. Але якщо говорити інтегрально, не треба ідеалізувати європейську дорогу, не треба сприймати її виключно через знак „плюс“. Ми маємо усвідомлювати і застороги, які виникають на цьому непростому шляху. Головне - те, що пропонує європейський вибір у плані організації суспільства, економіки - це саме ті речі, яких серйозно бракує Україні.”; *Юлія Тимошенко:* „...чим більше наше життя в Україні буде наближатися до європейського рівня, тим очевиднішою буде західна орієнтація України, що цілком закономірно”; *Борис Тарасюк:* „...Європейський вибір для України означає її цивілізоване повернення до об'єднаного європейського простору..., злиття з усіма європейськими країнами та остаточний розрив зв'язків з комуністичним минулим, з існуючими негативними тенденціями у політичній системі діючих гілок влади в Україні її авторитарним курсом; *Юрій Єхануров:* „... європейська інтеграція – мета і засіб реалізації національних інтересів України, спосіб її стабільного розвитку в новому столітті”.

Наміри України інтегруватись в СОТ та ЄС позитивно оцінює більшість країн-членів Європейської Спільноти. Так, глобальне опитування громадян 25 країн-членів ЄС у 2005 р. показало, що населення 16 країн – підтримало бажання України вступити до ЄС [4]. Бажання України інтегруватись в СОТ знаходить підтримку в керівних структурах Європейського Союзу, у вітчизняних політологів і політиків, сусідів України, в країнах ЄС.

Збігнев Бжезинський – політолог США, оцінюючи прагнення України до Європейської Спільноти зазначав, що “... в системі розширення демократичного простору, яке сталося за рахунок країн, де відбулися демократичні революції, Україна займає принципово основне значення. Україна – це стрижень, чия міцність визначатиме - відбудеться історичне розширення Європи, чи ні” [5].

Кондоліза Райс – Держсекретар США, під час перебування в Києві в грудні 2005 р. відмічала: “Ми дуже хочемо,

щоб Україна була членом СОТ і в цьому плані працюємо наполегливо...” [6]. Протягом останніх місяців 2005 р. представники США раз у раз акцентували увагу на необхідності якнайшвидшого впорядкування української законодавчої бази. Згідно зі стандартами ЄС, вони рахують, що найреальнішим варіантом є приєднання України до СОТ в 2006 р., разом з Росією [7].

Жозеф Мануель Баррозу – Президент Єврокомісії, підбиваючи підсумки саміту “Україна - ЄС”, в грудні 2005 року, так оцінив євроінтеграційні прагнення України: “Таке бачення політичного курсу засвідчує, що Україна - сильний партнер Європи” [8]. *Ентоні Блер* - Прем’єр-міністр Великої Британії: “У Вашому прагненні до Європейського Союзу... Велика Британія стане вашим партнером” [9].

До реальних дій на шляху до СОТ закликає і міністр економіки України *Арсеній Яценюк*, який рахує, що необхідно зрозуміти те, що базу для вступу в СОТ сформовано. виправляти помилки можна і за рахунок внутрішніх компенсаторних заходів. Він також зазначив, що сьогодні, в 2005 р., не слід використовувати методи економіки 1995 року. Особливу увагу в міжнародній торгівлі України, на думку міністра, слід приділити конкурентоспроможності товарів. Адже “за 9 місяців 2005 р. цей показник погіршився на 14%” [10].

В аналогічному руслі економіку України оцінюють і представники світової фінансової еліти. На міжнародному форумі, організованому британським інститутом Адама Сміта (який користується незаперечним авторитетом в країнах ЄС) і присвяченому інтегруванню України у світову фінансову систему, було зроблено висновок, що “Україна сьогодні потребує капітальних вкладень в економіку” [11].

Одним із перших важливих кроків України до Європейської Спільноти – є її вступ до Світової організації торгівлі (СОТ). Перший крок у напрямі до СОТ було зроблено 17.03.2003 р., коли під час приїзду урядової делегації України до Брюсселю було підписано Прокол щодо доступу на

ринки європейських країн. Цей Протокол зняв низку питань стосовно вступу України в СОТ [12].

Вступ України до СОТ - одна з тем, на яку розмов багато, а сам процес відбувається досить половинчато. З одного боку, зрозуміло, що кожна сучасна держава, яка бажає посісти гідне місце у світі повинна бути членом цієї організації. З іншого, – оскільки не всім галузям економіки України вступ до СОТ принесе користь, певні кола політиків і бізнесменів затягують прийняття цього важливого рішення.

Вагомі зрушення в нормативній базі відбулися тільки в 2005 році, коли парламент прийняв основний пакет “гармонізаційних законів”. За експертними оцінками Кабміну, сьогодні законодавство України гармонізоване з вимогами СОТ на 90%. Тому, з низки причин, припинення цього процесу на такій стадії може призвести до небажаних наслідків для економіки [13].

Для нашої країни європейська інтеграція – це досвід і шлях модернізації економіки, залучення іноземних інвестицій та нових технологій, підвищення конкурентоспроможності вітчизняного виробника і вихід на світові ринки, насамперед на ринок ЄС.

Не претендуючи на вичерпний аналіз проблематики євроінтеграційних процесів в Україні, ця робота має на меті окреслити деякі базові параметри, механізми, підходи країни до реалізації критеріїв вступу в СОТ. У нашому баченні СОТ постає як заснована на спільних інституціях, нормах і цінностях особлива глобальна торговельно-економічна система, що функціонує завдяки постійному пошуку компромісу між усіма її учасниками. Про що свідчить остання Конференція СОТ в Гонконзі 12.12.2005 р., де лише компроміс у прийнятті Програми фінансування ЄС зберіг єдність.

У цій перспективі, просування України до СОТ і ЄС ми розглядаємо крізь призму практичних кроків державних інституцій з урахуванням балансу інтересів сусідів України, країн-членів ЄС та використання їх досвіду на шляху до євроінтеграції.

Упродовж останніх років шлях до інтеграції в СОТ мав як успіхи, так і значні невдачі. Аналізуючи їх, доводиться констатувати, що нині наша держава поступово наближається до критеріїв країни-члена СОТ. Характерно і те, що на нинішні держави-члени СОТ припадає приблизно 65 % обсягу експорту та майже 45 % усього імпорту України [14].

Поступальному руху України в СОТ сприяють – Міністерство економіки і європейської інтеграції, Державний секретар з питань європейської інтеграції. Для більш плідної координації діяльності Уряду та Верховної Ради створено спеціальний парламентський Комітет з питань європейської інтеграції [15]. Названі структури сприяють інтенсифікації руху України до ЄС, СОТ, покращенню контролю за процесом гармонізації законодавства України з законодавством ЄС.

Детальний аналіз показує, що всі критерії для вступу в СОТ у своїй основі містять вимоги, перш за все, стабільного внутрішньополітичного та внутрішньо економічного розвитку країни-кандидата. Членство в СОТ неможливе без стабільного розвитку політичної ситуації в державі, прозорості владного механізму, чіткого функціонування інституцій демократії, забезпечення дотримання прав та свобод людини, розвитку громадянського суспільства. Не менш важливими критеріями членства є і стабільний розвиток економічної ситуації в країні-кандидаті.

Глибока поінформованість суспільства та усвідомлений вибір кожного громадянина також мають стати основою впевненого руху України до міжнародних структур. Не маючи свідомої підтримки громадськості, жоден політик чи дипломат не може розраховувати на успіх у такій важкій та важливій справі, якою є повноцінна інтеграція нашої країни до співтовариства найрозвинутіших держав світу.

Світова організація торгівлі (СОТ) є результатом багаторічного відпрацювання системи глобальних правил міжнародної торгівлі, спрямованих на створення вільного, передбачуваного і прийняттого для учасників середовища, в якому здійсню-

ються міжнародні економічні зв'язки. Після укладення, в 1947 р., Генеральної Угоди з тарифів і торгівлі (ГАТТ), Світова організація торгівлі (яка формує глобальну систему економічного регулювання) була створена лише в 1994 році, за результатами Уругвайського раунду переговорів.

Станом на листопад 2004 року членами СОТ є 148 держав, на які припадає понад 95 % світової торгівлі, майже 85 % світового валового національного продукту. Серед членів СОТ – практично всі постсоціалістичні держави Центральної та Східної Європи: Румунія, Словаччина, Угорщина, Чехія (усі з моменту заснування СОТ 01.01.1995), Польща (01.07.1995), Словенія (30.07.1995), Болгарія (01.12.1996), Албанія (з 08.09.2000), Хорватія (30.11.2000), а також азійські країни Монголія (29.01.1997) та Китай (11.12.2001). Серед держав колишнього СРСР у складі СОТ вже перебувають Киргизія (20.12.1998), Латвія (10.02.1999), Естонія (13.11.1999), Грузія (14.06.2000), Литва (31.05.2001), Молдова (26.07.2001) [16, с.9].

Це свідчення того, що СОТ набула глобального характеру. Вона перетворилась на провідну міжнародну економічну організацію, членство в якій є практично обов'язковою умовою для будь-якої держави, що прагне інтегруватися у світове господарство.

Набуття членства в СОТ відбувається за єдиною процедурою, виробленою протягом 1996-2001 рр. Кожен новий член СОТ бере на себе зобов'язання дотримуватися встановлених принципів при реформуванні національного торговельного режиму, що стає більш передбачуваним, прозорим і відкритим.

Важливим показником руху до СОТ є результати досягнення критеріїв, які необхідно виконати для вступу в СОТ.

Головною умовою для набуття Україною членства в СОТ є зобов'язання приєднатись до системи її угод і зобов'язань. Основні угоди, що являються і критеріями для вступу в СОТ, наступні [17]:

1. *Марракешська угода* про заснування Світової Організації Торгівлі (Угода СОТ) від 15 квітня 1994 року.

2. *Багатосторонні угоди з торгівлі товарами* (додаток 1А угоди СОТ), що включають: Генеральну угоду з тарифів і торгівлі 1994 року (ГАТТ 1994); Угоду про сільське господарство; Угоду про застосування санітарних та фітосанітарних заходів; Угоду про текстиль та одяг; Угоду про технічні бар'єри у торгівлі; Угоду про процедури ліцензування імпорту; Угоду про субсидії та компенсаційні заходи; Угоду про захисні заходи та інші.

Аналізуючи названі угоди, є підстави стверджувати, що всі вони слугують проведенню системних реформ в економіці країни-члена та сфері її державного регулювання, спрямованих на економічну лібералізацію, впровадження конкурентного середовища, чітких прозорих та узгоджених з міжнародним правом норм економічного регулювання.

Серед названих угод, на наш погляд, особливе місце займає Генеральна угода з тарифів і торгівлі 1994 року (ГАТТ 1994), [18] яка складається з 3 частин:

- у частині I (Стаття I та II) викладено основні зобов'язання, які мають виконуватися усіма договірними сторонами — положення режиму найбільшого сприяння та Розклади тарифних поступок. Поправки до цих статей можуть бути внесені тільки в разі прийняття одностайного рішення усіма договірними сторонами;
- частина II (Статті III по XXIII) містить комплекс торговельних правил;
- у частині III (Статті XXIV по XXXV) розглядаються насамперед, умови застосування Генеральної угоди, приєднання та виходу з неї, процедури внесення поправок, тощо.

Важливе місце в ГАТТ відводиться базовим торговим режимам, які включають:

а) загальний режим найбільшого сприяння — який полягає в тому, що, якщо одна країна надає іншій більш сприятливий режим доступу на свій ринок, наприклад, шляхом

зниження митних ставок на певний товар, то вона одночасно та безумовно надає такий же режим іншим країнам;

б) національний режим щодо внутрішнього оподаткування та регулювання. Він застосовується щодо: внутрішніх податків, наприклад, акцизних зборів, ПДВ, законів, правил, вимог, пропозицій щодо продажу, купівлі, транспортування, або використання товарів;

в) митні союзи та зони вільної торгівлі тощо.

Заслужує на увагу досвід, на шляху до СОТ, країн Вишеградської четвірки (Польща, Словаччина, Чехія, Угорщина), їх співпраця з Україною. Завдяки цьому товарообіг товарами (включно з послугами) лише за 6 місяців 2003 р. становив:[19]

з Польщею - 760,7 млн. дол. США, зростання порівняно з аналогічним періодом 2002 року на 59%;

зі Словаччиною - 276,6 млн. дол. США, зростання порівняно з аналогічним періодом 2002 року на 18%;

з Чехією - 217,5 млн. дол. США, зростання порівняно з аналогічним періодом 2002 року на 17%;

з Угорщиною - 494,5 млн. дол. США, зростання порівняно з аналогічним періодом 2002 року на 4,4%.

Аналіз стану справ щодо реалізації критеріїв і угод, виконання, яких є необхідним для вступу в СОТ, свідчить, що за роки незалежності в Україні проведена відповідна робота. Особливо активно вона помітна в останній рік після демократичної Помаранчевої революції. На даний час Україна виконала наступні складові критеріїв на шляху інтеграції в СОТ [20]:

- прийнято низку важливих законів по СОТ, а саме: Митний кодекс України; Закон України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України“; Закон України „Про внесення змін до Закону України „Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україні“; Закон України „Про державну реєстрацію юридичних та фізичних осіб-підприємців“; Закон України „Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп’ютерних програм, баз даних“; Закон України „Про телекомунікації“; Закон України „Про внесення змін до

Закону України „Про метрологію та метрологічну діяльність” (нова редакція); Закон України „Про державну підтримку сільського господарства України” (визначає основи державного управління щодо стимулювання виробництва сільськогосподарської продукції та розвитку аграрного ринку та інше.);

- узгоджені зобов’язання з лібералізації послуг у таких секторах ринку, як: юридичні, комп’ютерні, дослідницькі, послуги з ренти та лізингу, будівельні, дистриб’юторські, освітні, послуги з охорони довкілля; туристичні; та послуги, пов’язані з організацією відпочинку, культури та спорту, поштові та транспортні послуги. У цих секторах вже створена відповідна законодавча база.

- підписано 25 протоколів з країнами-членами про взаємний доступ на ринки товарів та послуг: Мексикою, Уругваєм, Грузією, Канадою, Латвією, Новою Зеландією, Республікою Корея, Словенією, Індією, Угорщиною, Європейським Союзом, Чеською Республікою, Словаччиною, Болгарією, Кубою, Польщею, Ізраїлем, Бразилією, Естонією, Таїландом, Швейцарією, Малайзією, Парагваєм, Литвою, Аргентиною.

Переважно завершено переговори з 40 країнами, які є членами Робочої групи, що розглядає заявку України на вступ до СОТ. Значною мірою узгоджено тарифи на митні позиції, які стосуються доступу товарів та послуг на ринки. Це важливо, тому що названі заходи передбачені стандартною процедурою, яку проходять всі країни, бажаючи приєднатися до найбільшого спільного ринку товарів і послуг [21].

Активна робота Парламенту України, Міністерства закордонних справ та інших державних інституцій по розгляду і прийняттю законопроектів щодо вступу в СОТ - дозволила Україні отримати вагому підтримку ЄС. 1 грудня 2005 року під час проведення 9 саміту „Україна - ЄС” в Києві наша країна отримала статус держави з ринковою економікою [22].

Оцінюючи роботу грудневого саміту 2005 р. Президент України Віктор Ющенко сказав наступне: „На мій погляд

це найуспішніший саміт із проведених Україною та ЄС... Ми переживаємо надзвичайно важливий етап у відносинах між Україною та Європейським Союзом ... Наша стратегічна мета - інтеграція до ЄС, і Україна робить все можливе, щоб у рамках цієї стратегічної цілі, передусім громадяни ЄС вбачали в українському членстві не додаткові проблеми, а нові переваги... Ми переконані, що Україна є невід'ємною частиною політичної, економічної і культурної Європи" [23].

В той же час, враховуючи важливість вступу України до СОТ та виконання низки складових критеріїв, на наш погляд, слід зробити акцент як на позитивних так і на негативних наслідках виконання Україною критеріїв членства в Світовій організації торгівлі [24].

До позитивних наслідків, вступу в СОТ, слід віднести:

а) для виробників: отримання полегшеного доступу до світових ринків товарів, послуг, технологій, капіталів; отримання міжнародно визнаних прав для захисту національних економічних інтересів на цих ринках (відповідно до норм і правил СОТ); поживлення виробництва в окремих експортноорієнтованих галузях економіки внаслідок лібералізації режиму доступу до зовнішніх ринків; зменшення витрат українських експортерів від дискримінаційних заходів; зменшення транспортних витрат внаслідок гарантування свободи транзиту товарів територією країн-членів СОТ та інші.

б) для споживачів: розширення асортименту та якості пропонованих товарів та послуг, зниження їхньої ціни; зміни в обсягах і структурі споживання тощо.

в) для макроекономічного стану країни: поява вже в короткостроковій перспективі додаткових стимулів для проведення необхідних внутрішніх реформ; створення передумов для захисту конкурентного середовища та боротьби з корупцією; розвиток нових технологій; покращення інвестиційного клімату; зниження рівня тінізації імпорту.

Високу ймовірність переважання позитивних наслідків вступу України до СОТ матимуть харчова та легка промис-

ловість, телекомунікації, туристичні послуги, фондовий ринок, трубопровідний транспорт, страхування, поштовий зв'язок, банківські послуги.

До негативних наслідків вступу в СОТ слід віднести: а) для виробників: загострення існуючих внутрішніх економічних проблем; зменшення державної підтримки окремих виробників; неготовність вітчизняних виробників в окремих випадках до жорсткої конкуренції; зменшення прямої підтримки з боку держави для окремих галузей; проблеми реструктуризації, очевидно, чекатимуть й на український аграрний сектор; певне витіснення вітчизняних постачальників авіаційних і, деякою мірою, морських транспортних послуг; можлива криза нездатності національних виробників щодо дотримання міжнародних стандартів.

Значним негативом для держави сьогодні є те, що відкривши свій ринок для більшості іноземних товарів, Україна не прийняла документів, необхідних для власного доступу на ринки інших країн, на таких самих умовах. У результаті маємо падіння сальдо торгового балансу, значне перевищення імпорту над експортом.

Серед болючих питань взаємовідносин України з країнами-членами СОТ слід назвати намагання США примусити нашу країну скасувати експортні мита на брухт чорних металів, що може ускладнити забезпечення сировиною українських заводів. Іншим проблемним питанням, в контексті вступу до СОТ залишається сільське господарство та цукрова промисловість. Існуючий сьогодні в Україні порядок і обсяг сільськогосподарських субсидій погано узгоджується з правилами СОТ. Застосування імпорتنих ставок щодо цукру-сирцю суперечить нормам СОТ [25].

Для зменшення негативних наслідків вступу України до СОТ, на наш погляд, слід:

➤ по-перше: більш детально відпрацювати комплекс нормативно- правового забезпечення процесу приєднання до СОТ з врахуванням особливостей імпортно-експортного потенціалу України;

➤ по-друге: врахування недоліків і упущень, які мали місце в Польщі, країнах Балтії, та ближніх сусідів - Словаччині та Угорщині. На сьогодні в цих країнах чітко й конкретно постали проблеми щодо компенсації Європейським Союзом збитків новим країнам-членам ЄС у сільськогосподарському виробництві (Угорщина); вугільній галузі (Польща); рибопереробній галузі (країни Балтії). Великий (20% у Польщі) рівень незадіяного працездатного населення.

Врахування помилок сусідів дасть можливість Україні мінімізувати негативи вступу до СОТ, що дозволить отримати баланс „позитиву”. В той же час слід об’єктивно сказати про бюрократичну волокиту, формалізм в роботі значні, невикористані резерви на шляху до СОТ. Наприклад, реальний аналіз зовнішньоторговельного обігу Україна - ЄС вказує на наступне: частка ЄС у зовнішньоторговельному обороті України складала у першому півріччі 2004 року приблизно 31,9 %. Це лише 39 показник серед зовнішньоторговельних партнерів Європейського Союзу. Питома вага даної частки становить лише 0,4 % імпорту та 0,5% експорту Європейського Союзу.

Для прикладу, у 10 державах, які стали членами ЄС 1 травня 2004 року, частка ЄС в експорті складала на момент вступу в середньому 60%, а в імпорті - 57%. Так, в Угорщині на ЄС припадало 74,3% експорту і 57,8% імпорту, у Польщі 69,2% і 61,4%, в Словаччині - 59,9% [26, с.58].

Іншим важливим показником, щодо готовності країни до вступу в СОТ є показник ВВП на душу населення. На сьогодні в Україні він дорівнює близько 6500 дол. США, що становить 16% аналогічного середнього показника по Європейському Союзу (27997 дол. США) та 32% від середнього показника 10 країн, що стали членами ЄС в 2004 році. За цим важливим економічним критерієм Україна сьогодні ще поступається також Болгарії, Румунії, Туреччині, Росії та Білорусі. Розгорнута структура ВВП на душу населення в окремих країнах, станом на 2004 р., які не є членами ЄС [27,с.57].

Якщо частка іноземних інвестицій у ВВП України в 2003 році становила 1,4% то в 10 країнах, нових членах ЄС цей показник в середньому 5,1%. Серед країн-сусідів України на Польщу припадає 3,2%, Словаччину - 6,3%, Угорщину - 4,7%, Румунію - 2,8%.

Ще одним важливим чинником прискорення руху України в СОТ залишаються іноземні інвестиції в економіку. На жаль і за цим показником наша держава набагато відстає від країн-членів ЄС [28, с. 123].

На підставі наведених аргументів можемо зробити окремі висновки:

- по-перше, інтеграція України до Європейської Спільноти неможлива без вступу в СОТ, що дає, з одного боку, переваги, а з іншого боку породжує і небезпеки для економіки країни;
- по-друге, як свідчить хід саміту ЄС в Гонконзі в грудні 2005 року і в СОТ накопичились протиріччя, які ледь не закінчились розпадом структури при затвердженні бюджету ЄС на 2007-2013 рр. Лише завдяки поступкам Англії і компромісу з іншими учасниками зібрання вдалось зберегти організацію;
- по-третє, позиції прибічників порядків, що існують у світовій торгівлі, досить сильні. Головний їх аргумент полягає в тому, що дотепер ніхто нічого краще за СОТ не створив. Є підстави бути не задоволеними організацією, але поки її нічим замінити.

Аналіз стану євроінтеграційного поступу України, що проведений у даній статті, дає, на наш погляд, підстави внести окремі рекомендації щодо удосконалення процесу інтеграції до СОТ, а саме:

1. Незважаючи на гостру необхідність прискорення інтеграції, забезпечити об'єктивну оцінку можливих наслідків приєднання України до СОТ.

2. З метою максимального використання переваги членства в СОТ та мінімізації можливих негативних наслідків, в період адаптації, вжити комплексних заходів по забезпеченню конкурентоспроможності національної економіки.

3. Завершити процес внесення змін і доповнень до відповідних законів України, щодо виконання критеріїв вступу до СОТ. Створити ефективний механізм моніторингу за відповідністю українського законодавства нормам СОТ.

4. Здійснити всебічний аналіз ефективності використання наявних ресурсів (фінансових, кадрових та інших). Для реформування торговельної політики з метою досягнення критеріїв членства в СОТ.

5. Забезпечити перепідготовку кадрів з питань діяльності СОТ, які відстоюватимуть інтереси держави.

6. Вивчити можливості, більш широкого залучення іноземної технічної допомоги для вирішення питань підготовки фахівців у сфері діяльності СОТ.

Література

1. Що таке Угода про партнерство та співробітництво: Довідник . - К.: Комісія Європейського Співтовариства., 1998. - 97 с.; Стратегія інтеграції України до Європейського Союзу // Указ Президента України від 11.06.1998; Програма інтеграції України до Європейського Союзу // Указ Президента України від 14.09.2000; Європейський вибір: Послання Президента України до Верховної Ради України. 2002 р. - К.: Преса України, 2002. - 96 с.; Про транскордонне співробітництво: Закон України // Відомості Верховної Ради України. - №6. - 2002.
2. Регіональна політика ЄС після його розширення: Аналітичні оцінки. - Матеріали Міжнародного семінару, Ужгород 9-10 червня 2004 року. - Ужгород: "Ліра", 2004. - С. 141 - 143.; Яворська Г. ЄС - Україна: перспектива "Сусідства"// Аналітичний щоквартальник. - 2003. - №3. - С. 38 - 44.
3. Європейська інтеграція України в оцінках лідерів українського політикуму, бізнесу та суспільства: Розширений Європейський Союз і Україна. - К.: Міжнародний Фонд "Відродження", 2003. - Є. 12 - 32.
4. Україна та ЄС напередодні саміту 1 грудня 2005 р. // "Ріо". - 19 листопада. - 2005.

-
5. Бжезинський З.: Європа від Карбо да Рока до Камчатки // Дзеркало тижня. - 3 грудня. - 2005.
 6. Гетманчук А.: Інша Райс // Дзеркало тижня. - 10 грудня. - 2005.
 7. Там само.
 8. Ринковий статус від Євросоюзу // Урядовий Кур'єр. - 2 грудня. - 2005.
 9. Там само.
 10. Дотримуватись політики економічного прагматизму: Економічний огляд // Урядовий Кур'єр. - 11 листопада. - 2005.
 11. Іщенко Г. Інвестзагравання по-українськи // Урядовий ку'єр. - 15 лютого. - 2005.
 12. Більше ніж сусід: пропозиції щодо майбутньої політики ЄС стосовно України // Міжнародний Фонд "Відродження". - К., 2003. - Є. 18-20.
 13. Коваленко В. Вступ до СОТ: Сказавши "А", потрібно сказати "Б" // Дзеркало тижня. - 17 грудня. - 2005.
 14. Критерії членства в СОТ, ЄС та НАТО: інтеграційні перспективи України. - К., 2004. - С. 32.
 15. Мушка Ю. Деякі проблеми на шляху інтеграції України до ЄС / Угорщина на шляху до Шенгену виклики для України. Матеріали міжнародного "круглого столу" експертів. Ужгород, 2001 р. - Ужгород: Вид. Падяка., 2001. - С. 101.
 16. Критерії членства в СОТ, ЄС та НАТО: інтеграційні перспективи України. - К., 2004. - С. 9.
 17. Критерії членства в СОТ, ЄС та НАТО: інтеграційні перспективи України. - К., 2004.-С. 11.
 18. Осика С., П'ятницький В. Світова Організація Торгівлі. Посібник. - К.: К. І. - С. - 2004.-С. 19-22.
 19. Досвід-країн Вишеградської Четвірки на шляху до ЄС: можливості для України. - Ужгород.: Вид. Падяка, 2000. - С. 70
 20. Критерії членства в СОТ, ЄС та НАТО: інтеграційні перспективи України. - К., 2004.-С. 12-15.
 21. Коваленко В. Вступ до СОТ: Сказавши "А", потрібно сказати "Б" // Дзеркало тижня, 17 грудня 2005 р.

-
22. Ринковий статус від Євросоюзу // Урядовий кур'єр. - 2 грудня. - 2005.
 23. Там само.
 24. Манько В. В очікуванні СОТ: Чи зможе Україна скористатися перевагами від вступу до клубу Світової торгівлі // Дзеркало тижня. - 10 грудня. - 2005.
 25. Там само.
 26. Критерії членства в СОТ, ЄС та НАТО: інтеграційні перспективи України. - К., 2004. - 268 с.
 27. Там само.
 28. Іноземні інвестиції в економіку України. - К., 2004. - 241 с.

SUMMARY

Artyomov I. SEPARATE ASPECTS OF INTEGRATION OF UKRAINE IN THE WORLD TRADE ORGANIZATION

The article is devoted to one of urgent problems of integration of Ukraine in the World Trade Organization, as major stage on a way of integration to EU. The author stresses the attention on positive and negative consequences of performance of conditions and criteria for the introduction to the WTO. In the article the wide analysis to a level and features of Ukrainian export-import politics is given. The author investigated the new publications and monographies, scientific clauses, including December, 2005.

(Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Історія/Міністерство освіти і науки України; Ужгородський національний університет ; [редкол.: М.М. Вегеш (голова) та ін.]. – Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2006. – С. 4 – 13.)